

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól

24. szám.

VII. évfolyam.

1936. Karácsony.

Jézus.

Karácsony szent éjszakáján
Jézus a földre jött,
Valahol Betlehemnek táján,
Mint kisdud újszülött.
Nem jött királyi fényben,
Nem hirnévvel tele,
Jött egyszerűen, szerényen,
Jászol volt fekhelye.
Nem fogadta megjöttét
Hajlongó szolgálhad,
De néki adta szívét
A kis pásztorcsapat.
S fenn ül bár a fényben most,
Mint Úr ég s föld felett,
S a csendes szent karácsony-éjben
Találkozik veled.
Ha ébren vagy s vigyázol
Csendben az Úr előtt,
Szíved lesz majd a jászol,
Mely befogadja Őt.
S a mindenség Királya
Szíved lakója lesz,
Minden kincsét kínálja,
Üdvöt, békét szerez.
S lelked templommá lesz,
Mely befogadta Őt,
Áld óh a nagy kegyelmet,
Mely érted földre jött.

Karácsonyra.

Nagy napra virradtunk itt az élőhalottak vi-
gasztalan, sivár temetőjében. A hideg, büszke és
leketlen kövek nehéz árnyékja eltűnik és a falak
vakolatából kicsillámló könny és verejtékcseppeket
egy rövid időre elhomályosítja a mindent megara-
nyozó szeretet, az öröktől fogva lévő és örökkéig
való, megváltó és megbocsátó „Szeretet,” akinek
a földre jöttét ünnepeljük karácsony szent napján.
Ezen a napon még a legsivárabb, legkiégettebb
rablélek ajtaján is türelmellenül és hangosan ko-
pogtat a szeretet érzése, nyugtalanná, izgatottá
vállik, nem találja a helyét és iparkodik megke-
resni a maga eldugott kis zugát, ahová az útból
félreállva nem gázolhatják el a mindennapi keser-
ves élet könnyörtelen keserőségei, ahol nincsen más
senki, csak ő egyedül, ahol nem látja más senki,
csak a megváltásáért e napon földreszállott Isten és
ő se lát más senkit csak Őt, amint a magábaszál-
lott és megtisztult őszinte szivekből fakadó vágy-
nak csillogó és melegítő sugarain millió és millió
szívbe száll be szerte a világon, örök és boldog-
ságos, megbocsátó és vigasztaló erejével magához
ölelve mindeneket.

Ha az átszellemült és könnyektől fátyolos
tekintetünket a bellehemi jászolra emeljük, úgy
érezzük, mintha az áldott „Kisdud” parányi, kö-
vérvés kezecskéivel balzsamot, bocsánatot, remény-
séget és hitet simogatna bele a meggyötört szí-
veinkbe. Úgy érezzük, mintha jóságos szemei a
bensőnkbe mélyednének és becsületesség után ku-
tatnának benne, mintha a sziveinket keresné,
hogy megbocsátva és elfeledve bűneinket újból
beléteremtse magát. Szinte látni véljük, amint sze-
retettel és szánalommal nyújtja felénk segítő ke-
zét és a mi repeső holdogsággal belékapaszkodó

M. L.

ujjaink úgy pihennek az Ő jóságos tenyerében, mint a kiéhezett és a félig megfagyott madár abban a kézben, amely utána nyult, hogy megmentse. Hallani véljük, hogy szeretettel szól hozzánk s a szavában benne ég az élet biztató lángja és megnyugvó, megbékéltető boldogságba zsongítja szíveinket. Abba hagyjuk a sirást, mert az Isten színe előtt a szemek elfelejtenek sírni, az ajkak nem reszketnek, a legördülő hangtalan könnyek pedig tiszták és őszinték. Bensőnkben kigyullad a szív lángja, ami talán már nem is láng, hanem a láng szelleme, lelke... Az a szeretetből fakadó és táplálkozó, jóleső meleget árasztó láng, amely évenként csak egyszer, karácsony estéjén a fenyőgallyak mellett és az éjféli-miséen melegíti át a megdermedt emberi szíveket... Önfeledt és bensőséges sóhaj fakad az ajkunkon, amely azonban, mert őszinte és a bűnbánóan magábaszállott lélek jobbik felében támadt, a legigazabb imádsággá válik és egészen biztosan eljut a megváltásunkért földreszállott Istenünk elébe, ahol egybefonódva a megértő és megbocsátó irgalmas isteni szeretettel csodálatos hullámhosszakon visszazáll a földre és vigasztalással, megnyugvással, bizalommal és reménységgel erősíti meg az elcsüggedt emberi lelkeket.

Ezek az Isten elé jutott és onnan visszahulló, bensőséges, tiszta, mindent feláldozó és semmit sem váró, önfeledt sóhajok válnak azokká a csodálatos Veronika-kendőkké, amelyek karácsony szent estéjén gyöngéden letörlik a fiáért küszködve kesergő édesanyának bőven omló könnyeit, elhessegetik a fekete Mult és a sivár Jelen ijesztő, reménytelen csüggedést terjesztő, szívtelen árnyait, felébresztik a fájdalomban és elkeseredésben elalélt anyai szívet, lágyan hozzásimulnak, bizalmat és hitet csókolnak belé, a hitét és bizalmát annak az életadó reménységnek, hogy majd az idő multával egyszer megint magukhoz fogják szoríthatni a rossz útra tévedt gyermeküket.

Ezek azok a láthatatlan üzenetek, amelyeket a keserves életharcban túlterhelten roskadozó, a gyermekeiért erejét meghaladóan robotoló, elgyötört testű és lelkű hitves a kiapadt könnyű és a kétségbeesésnek lázában égő szemével kiolvas a szegényes fenyőgallyacskán gyújtott pár szál gyertyából, ezek azok a betlehemi Gyermekek által továbbított sóhaj-ima üzenetek, amelyeknek olvasása után zsongító nyugalom és várakozó bizalom hallgattatja el a megkínzott lélekből felkívánckozó szenvedéssikolyokat, miközben a szeretetnek megrongált aranyhidját szorgalmas angyalkezek serényen tatarozzák ki két szenvedő emberi szív között a megbocsátás és az engesztelés fátyolával leplezve el a Mult által okozott durva sérüléseket és a Jelen szenvedést okozó hiányosságait.

Ezek a sóhaj-ímák jutnak el a földreszállott Üdvözítő közvetítésével csodálatos hullámhosszakon a tőlünk elszakított kedveseink lelki antennájához s még az a karonülő csöppség is, aki csillogó szemekkel, repesve kapdos a karácsonyfa gallyain meggyújtott szeretetlángocskák felé, miközben buksi kis fejével az édesanyjához bújik, ta-

lán a tudata alatt a bűnhődő atyjának szánta szerető odasimulását. Ezek az anyai szívet megrendítő, bűnbánó és szeretettel szaturált sóhajok teszik képessé a fájdalomban vonagló, megtaposott szívű édesanyát, hogy a nagyobbacska gyermekeknek „Hol van Édesapám!” — kérdésre könnyeit elfojtva, valami jámbor mesét találjon ki s az ártatlanoknak kis kezeit összetéve velük együtt imádkozzon az eltévelyedettért a szeretet örökös Forrásához.

Ezek sugalmazzák a felserdült gyermekeknek azokat az irgalmas, emberien megértő és megbocsátó gondolatokat, amelyekkel mentséget iparkodnak találni a lelki csődbe jutott, vesztett becsületű édesapa számára, ezek feledtetik el a könnyelmű bűnök következtében ártatlanul szenvedő családtagokkal a megpróbáltatásokat, ezek teszik őket képessé arra, hogy megbocsássanak az elesettnek és újból magukhoz öleljék.

És amikor a szent estén meggyulladnak a karácsonyfa gyertyái, a fenyőgallyak alatt felállított betlehemi jászolnál a mi elkérgesedett szívünket is valami igen ritkán érzett, jóleső melegség bizsergeti meg, a megbántott, elhagyott, miattunk szenvedő, a mi gyalázatunkban ártatlanul osztozkodó szeretteinknek, az emberré született Istenen keresztül hozzánk jutott megbocsátó, magáhozölelő szeretete. Az illatos, tömjénfüstös, imádságos templomi áhitatban, a karácsonyfa szólanai kezdőzánk és mi megértjük a nyelvét, ime ezt mondja: „Elesett szenvedők, nézzetek az én örökzöld leveleimre, a véghetetlen bizalommal teljes reménység megtestesítőire, ezekre néznek a messze távolban egy másik fácskán a ti szeretteitek és az Ő meggyötört, értetek szenvedő szívében is örökzölden sarjad ki a remény, hogy majd az idők multával újból maguk között láthatnak benneteket. Nézzétek a gallyaimat fátyolszerűen elborító hófehér angyalhaj-köntöst, ilyen fehérek és ártatlanok azok a könnyek is, amelyeket miattatok, a ti bűneitek következtében véltlenül ontanak a tiéitek, de amelyeknek bőven omló árja napról-napra mossa, fehériti a magasságos Isten előtt a ti bűnnel bepiszkított életeteket. A gallyamra erősített gyertyák lángjában benne csillog az érettek dobogó szíveknek éltető szeretet-melege, bennük csillog egy eljövendő nyugalmasabb, boldogabb életnek ígérete, azé az életé, amelynek már a pusztá reménye is megédesíti még a legkeservesebb órákat is. Ébből a meleg szeretetből pedig a mai napon jut mindenkinek, még a legelhagyatottabbaknak is, mert nézzétek csak, ott fekszik a megvilágított jászolban az isteni Üdvözítő, maga az Isten, aki csupán azért szállott a földre közétek e napon, mert nagyon szeretett benneteket. A szeretet napján kezdett közöltünk dobogni az Isten-ember szentséges szíve, s mint egy gigantikus méretű emberi szív, szerte löki a szeretet életet adó vérét az egész világon, hadd járja keresztül a belőle áradó meleg az egész Mindenséget, ne zárjátok el előtte szíveiteket! „... Így a fa... És tényleg, ezen az estén világos megérzéssel, alapos meggyőződéssel ver bennünk gyökeret az a boldogító

tudat, hogy megtaláltuk Őt, az egyetlen, akivel okvetlen találkozunk kell hányatott, verejtekkel és könnyekkel áztatott életutainkon, mert csak egyedül Ő képes teljesen és tökéletesen megérteni bennünket, csak az Ő isteni jósága tudja megbocsátani és elfeledni bűneinket és csak az Ő végtelen hatalma tudja elsimítani a háborgó lelkeinkben tobzódó disszonanciákat. Az igazságok, amelyek agyunk rejtett zugaiban sejtelemszerű távoli visszhangként csengtek, egyszerre világos meglátásokká válnak, s mire megismerésükből feleszmélnénk, az életégések hamuja alatt senyedő lelkünk lángra gyúl és a szeretet és az öröm tiszta tüze szétáramlik összes ereinkben.

Ezen az estén a gondolataink gyermekien szüziek és szennymentesek és a sziveinkből áradó szeretet összefonódva a földreszállott Istenből felénk áramló, megértő, megbocsátó és vigasztaló szeretettel, gyönyörű, a természet és az Isten törvényei szerint készülő mintába szövődik. Beporosodott lelkünkben megszólalnak azok a keveset használt regiszterek, amelyek a legistenibb ihletéssel játszásként az élet legigazibb és legtisztább melódiáját: a szeretet himnuszát. Úgy szól a lelkünk szava, mint a templom tornyának éjféle misére hívogató harangja, föléje emelkedik a mindennapi keserves életünk törtető lárájának. Ujjongva, hamisítatlan boldogsággal kong és mi örömmel sietünk hívásának eleget tenni. Önkéntelenül és szép lassan imára kulcsolódnak kezeink és ajkaink azokat a szavakat rebegik, amelyeket csak itt, csak ebben az órában s csak ennél a jászolnál sugalmaz a szívünk. Megszületik az az ima, amely a legemberibb, legegyszerűbb s éppenezért egész bizonyossággal eljut a Mindenható elé. Vele egyidejűleg szárnyrakél a szeretettől impregnált áhitatos vágyakozás az Örökkévalóság után, csendben, észrevétlenül s úgy hat a karácsonyesti, fenyőillatos hangulatban, mint az orvosság, anélkül isszuk meg, hogy tudnánk miben fog nyivánni a hatása szívünkre. Először teljesen hatástalannak látszik, nyugodtan folydogál keresztül ereinken, de hamarosan olyanná válik, mint a tüzes bor, édes lesz és mámorító, hevesebben dobog tőle a szívünk, látomásokat varázsol elénk és a lelkeinkben kiül a teljes fölemelő odaadás magasztos érzése. Úgy hat, mint a kábítószer, lecsillapítja a felkorbácsolt indulatainkat, érzéseinket, elüzi a vad és nem igaz úton járó vágyainkat, mértföldes léptekkel közelebb hoz bennünket a legigazabb vágyunkhoz: a végtelen Örökkévalósághoz. És valóban, ezekben a pillanatokban, a fenyő és tömjén illatos, csillogó gyertyás, szívmeleggel temperált karácsonyi szeretet hangulatban olyan közel tűnik fel az Örökkévalóság, hogy azt hisszük: csak egy lépés az emberitől az istenihez.

Ez az a hangulat, amelyet csak a szívvel lehet megérteni és amelyet nem lehet leírni, mert a szív és a toll között áthidalhatatlanná válik a távolság. Ebben a betlehemi jászol előtti hangulatban olyanná válik a lelkünk, mint a templom csöndje, minden elalszik, lecsillapodik benne, csak a szeretet marad ébren. Ezt az érzést csak meg-

hamisítja a leírt szó, ezt földi szemmel nem lehet elolvasni, a megértéséhez pedig szívünk csak ezen az egy estén válik elég tisztává és egyszerűvé. De nem is kell ezt az érzést érteni, hanem átélni és megérezni, éltető melegével telegyűjteni szívünket addig, míg boldog dicsérettel szakad ki belőle a hálaadó ének:

„Dicsőség mennyben az Istennek,
Békesség földön a jóakaratu embereknek!”

Severus.

VIII. Edward, angol király lemondott.

A világ legnagyobb birodalmának trónját áldozta fel szerelméért. Abban a kísérő levélben, mellyel lemondási okmányát az angol országgyűlésnek elküldte, őszintén megmondotta, hogy a súlyos gondokkal járó királyi hivatás sikeres betöltésére nem érez erőt magában akkor, ha nem lehet mellette segítő társként az az asszony, akit szeret.

A házasság akadálya nem Mrs. Simpson polgári származása volt, hanem az, hogy eivált asszony nem kerülhet Anglia trónjára.

Az egész anyaország s a gyarmatok lakossága mély megrendüléssel vette tudomásul Edward király lemondását.

A király lemondott — Éljen a király.

A trónváltásnak szokott formája: Meghalt a király, éljen a király! — ez alkalommal így változott:

A király lemondott. Éljen a király!

Edward, a népszerű.

Az egyszerű nép az utolsó percig nem hitte, hogy VIII. Edward lemondhat. Edward Angliának eddig legnépszerűbb királya volt. Ezt ő maga is nagyon jól tudta s ezt a népszerűséget igyekezett nemcsak megtartani, hanem fejleszteni is. Minden gondolkodás nélkül szakított olyan tradíciókkal, amelyek szinte szentek voltak, csakhogy jobban összhangba hozza a szokásokat a modern időkkel. Már a parlamentet megnyitó szózatában is törölte a királyi többest és egyszerűen első személyben beszélt. Elrendelte, hogy az udvarnál szolgálatot tevő tisztviselők a rövid selyemnadrág és csattos félcipő helyett öltözzenek egyszerű utcai ruhába. Hogy a textiliparon segítsen, elrendelte: minden nyári sport- vagy társadalmi eseménynél hagyják el a gyászt. Az udvar személyzetét majdnem teljesen kicserélte, egész sereg öreg urat küldött nyugalomba, helyettesítette őket baráti köréből fiatalokkal. Szenzációként hatott, amikor kijelentette, hogy a Tower gárdistái, akik századok óta kötelesek voltak szakállt viselni, ha nekik is úgy tetszik, borotválkozhatnak. Ha valahol csapatszemlélet tartott, a szemle végén elbeszélgetett a legénység-gel, nézője volt futballmeccseiknek, vagy egyéb játékoknak, sőt igen sokszor leült közéjük a fűre és elbeszélgetett velük.

A legnagyobb hatást a népre azonban a királynak a nyomor iránt tanúsított figyelme gyakorolta. Még Dél-Walesben is, ahol a munkások között igen sok kommunista van, ujjongással fogadták.

Kétségtelen, hogy ma milliók és milliók gondolnak sajnálattal rá és őrzik meg emlékükhöz.

VI. György, az új király.

A yorki herceg, aki VI. György néven foglalta el a trónt, az első pillanatra szerény és tartózkodó személyiségnek látszik, de ez az első benyomás nem ad hű képet felőle. Ez a magatartás igen kiegyensúlyozott jellemet takar. Éppen úgy, mint VIII. Edward, igen nagy érdeklődéssel viselkedik az alsóbb néposztály helyzete iránt, kitűnő emlékezőtehetsége van s amit a jelen helyzetben is legjobban becsülnek benne az angolok: szerető, hű férj és családapa.

Az új király 1895 december 14-én született, tehát negyvenegy esztendő. Első nevelését az osbornei és darmouthi tengerész kadettiskolában kapta, majd egy brit hadihajón hathónapos utazást tett Nyugatindia.

Gyermekkorában nem volt éppen nagyon erős, de a tengerészet zord iskolája igen előnyösen befolyásolja fejlődését s egészséges, jól trenírozott sportférfiú lett belőle. A sport több ágát műveli, mint fivérei, úgy hogy valóban rászolgál a titulusra: all round sportsman.

A világháborúban a tengerészetnél, majd a repülőknél szolgált, résztvett a skageraki ütközetben és Jelico, admirális, jelentésében megdicsérte. 1918 kezdetén a British Air Force-nál időzött Franciaországban. A háború után nagy figyelmet szentelt a volt frontharcosok megszervezésének és nagy megértést tanúsított időszerű napi kérdéseik megoldása iránt.

A háború után a cambridgei egyetemre iratkozott be, amelynek elvégzése után mint a birodalom harmadik gentlemanja lépett ki az életbe. A nép egyszerűen így nevezte: A herceg.

A hercegnek eredeti ötlete volt, hogy különböző telepeken a munkásosztály gyermekei százait vitte nyaralni a felsőbb iskolák ifjaival s ilymódon gyakorlatilag járult hozzá az osztálykülönbségek nivellálásához. Évek során ezer és ezer ilyen fiatalember nőtt fel, akik annál inkább lelkesednek a hercegről, mert hiszen minden esztendőben köztük is időzött.

Az új király mint fiatalember Kanadát és a brit gyarmatoknak nagy részét látogatta meg 1924-ben, azután már feleségével együtt látogatott el Afrikában, 1927. évben Ausztráliába és Új-Zélandba.

Egyénisége igen nagy méretekben hasonlít elhunyt atyjához. És így érthető, hogy erősödik a reménység is, hogy uralkodásával éppen olyan fellendülés következik be, mint amilyen bekövetkezett V. György uralkodásának idején.

Az új királyné.

Az új királyné, akinek Erzsébet a keresztneve, születése szerint nem királyi hercegnő. Skót

főnemesi családból származik. Lánykorában Lady Elisabeth Bowes-Lyon volt a neve. A Bowes-Lyon család II. Róbert skót királytól származik s így királyi vér folyik ereiben. Amikor a yorki herceg 1923 kezdetén megnősült, ez a tény, valamint az a körülmény, hogy az angol királyi pár egyik fia az ország hölgyei közül választott feleséget, igen jó benyomást keltett.

Felesége nagy energiával, sőt szinte önfeláldozással a kórházaknak, asszonyotthonoknak, leánykluboknak, iskoláknak, munkásotthonoknak, kiállításoknak és jótékony szervezeteknek százait, sőt ezreit avatta fel. Mindenhol, ahol csak a néppel érintkezésbe jutott, igen kedvező benyomást keltett. Külsőjében inkább a viktoriánus időkre emlékeztet, mint a modern nő típusára. Nagy elégtétellel emlegetik, hogy se nem dohányzik, se nem iszik cocktailt, egyáltalában semmi olyat nem tesz, ami a felsőbb társadalmi körök bizonyos hölgyeinél manapság már szokássá vált.

Évenként, ha Londonban megrendezik a cselédbált, a yorki hercegné összes alkalmazottai számára megváltotta a belépőt, mindegyiket elküldte a bárra és ezen estén vendégeivel együtt maguk szolgálták ki magukat. Igen kitűnő háziasszony s háztartását takarékosan vezeti. Házának berendezése egyszerű és inkább régidivatú, mint modern. Igen erős jellem s mint általában remélik, Angliának éppen olyan jó királynéja lesz, mint amilyen jó és meghitt hitvese férjének.

A trónörökös.

Igen nagy érdeklődéssel fordul az angol közvélemény a kis trónörökös felé.

Erzsébet hercegnő 1926 április 21-én született, tehát most 11 esztendő; feltűnően hasonlít nagyanyjára, Mary királynéra, s úgy látszik, Mary királyné erős eszét is örökölte. Ez különben is kitűnik az első pillantásra. A kis hercegnő igen friss és eleven gyermek s rövid hajával, karcsú alakjával inkább fiúhoz hasonlít. Jobban is szereti a fiús játékokat, van katonainformisa s mint generális kommandírozza leánytársaiból álló csapatát.

Ha egyszer valóban trónra kerül, II-ik Erzsébet néven foglalja el a trónt. Anglia reméli, hogy miként első Erzsébet uralkodása alatt lett Anglia világhatalom, úgy Erzsébet uralkodása alatt is Angliának újabb dicsőséges fejezete kezdődik.

Bezárják az erdélyi magyar színházakat, katolikus otthonokat és református nőegyleteket.

Jódi Károly szinigazgató 22 tagú szintársulata számára január 20-ig kapott játékedélyt a művészeti vezérigazgatótól. Az előadásokat a református kultúrház termében meg is kezdték. A belügyminiszter most váratlanul betiltotta az előadásokat azzal az indokolással, hogy az épület nem elég biztonságos tűzrendészeti szempontból. A betiltás ellen fellebbezni nem lehet.

A betiltó végzés megdöbbentő előzménye a „Turda” című román lap példátlanul durva támadása a magyarok ellen, mely elvakultságában any-

nyira merészkedett, hogy a magyarok kiirtását hangoztatta szükségesnek, nehogy háború esetén a magyarok hátba támadhassák a harcoló románokat. Ebben a cikkben a cikkíró azt követelte, hogy tiltsák be a tordai magyar színház működését, mert a „puszták fiainak“ nincsen szükségük kultúrára.

Bidu háromszékmegyei prefektus rendelete alapján a kézdivásárhelyi rendőrség betiltotta a katolikus otthon és református szövetség működését. A katolikus otthonban, éppúgy, mint a református nőszövetségben a téli hónapokban ismeretterjesztő előadásokat szoktak tartani iskolán kívüli népművelés céljából, azzal a szándékkal, hogy a magyar iskolákból kirekesztett ifjakat a magyar irodalommal és művészettel megismertessék. Ezeket az előadásokat a prefektus a legszigorúbban megtiltotta, Bidu ugyanakkor utasította a csendőrséget, hogy a megye községeiben mindenkit tartóztassanak le, aki este hét óra után az utcán mutatkozik.

A gondolkodás praktikus kiképzése.

(Dr. Steiner Rudolf nyomán.)

Vannak emberek, akik magukat „praktikusnak„ mondják s azt képzelik, hogy a legpraktikusabb alapelvek szerint cselekszenek. Ha azonban közelről megtekintjük a dolgokat, azt fogjuk találni, hogy az úgynevezett „gyakorlati gondolkodás“ igen gyakran egyáltalában nem is gondolkodás, hanem lavírozás, belenevelt ítéletek és gondolkodási szokások között. Ha teljesen objektíven megfigyelik az ú. n. praktikusok gondolkodását — azt, amit közönségesen gondolkozási praxisnak szokás nevezni — azt fogják találni, hogy abban igen kevés valóságos praktikusság rejlik; ellenkezőleg az, amit praxisnak neveznek, igen gyakran voltaképpen nem más, minthogy megtanultak azután igazodni, miként gondolkodott a tanítómester; miként gondolkodott az, aki ezt vagy azt gyártotta. Ha pedig valaki másképp gondolkodik, azt impraktikus embernek tartják — mert hiszen a gondolkodása nem egyezik meg avval, ami egyszer beléjük van nevelve.

De ha valami igazán praktikusát kitalálták, azt sohasem egy tulajdonképpeni „praktikus“ tette. Vegyük pl. a mi mai levélbélyegünket. Az a gondolat volna a legkézenfekvőbb, hogy ezt valamilyen postai téren praktikusán működő egyén találta ki. Azonban ez nincsen így. A múlt század elején még igen körülményes dolog volt az, ha valaki egy levelet akart feladni. Ha valaki egy levelet akart feladni, akkor arra az illető helyre kellett mennie, ahol a leveleket fel lehetett adni és ott a legkülönbözőbb könyveket kellett fellapozni és mindenféle körülményes eljárást végrehajtani. Mert az, hogy egy egyszerű portó lehetséges legyen — amihez ma már szokva vagyunk — az csak alig 60 éve létezik. És a mi mai levélbélyegünket, ami ezt lehetővé teszi, nem egy hivatásos postás találta fel, hanem egy ember, aki a postától egészen messze állott, egy Hill nevű angol.

És amikor ő kitalálta a levélbélyegeket, akkor az illetékes postaiügyi miniszter az angol parlamentben ezt mondta: „Először is nem tételezhető fel az, hogy ezáltal az egyszerűsítés által, a forgalom oly óriási módon megsokasodik, mint ahogy ezt az impraktikus Hill kifesti magának, másodszor pedig, ha fel is tételezik azt, hogy ez bekövetkezne, akkor a londoni postaépület nem lenne elegendő a forgalom lebonyolítására.

Ennek a nagy praktikusnak tehát legtávolabbról sem jutott eszébe az, hogy a postai épületnek kell a forgalomhoz igazodnia és nem a forgalomnak a postaépülethez. Nos, aránylag a leg-rövidebb idő alatt át ment a gyakorlatba az, mit egy „impraktikusnak kellett kiharcolnia egy „praktikussal szemben s ma már egészen természetes az, hogy a levelet bélyeggel szállítjuk.

Hasonlóan történt a dolog a vasúttal is. Amikor 1837-ben Németországban az első vasutat kellett építeni Nürnberg és Fürth között, a bajor orvostestület, amelyiket ebben a kérdésben meghallgattak, egy szakértői véleményt adott le, mely szerint nem tanácsos vasutat építeni, ha azonban mégis tervezik ezt, úgy szükséges, hogy a vasúttól jobbra és balra legalább egy magas deszkafalatt állítsanak fel, nehogy az arra járó-keelő emberek ideg- és agyrázkódást kapjanak.

Amikor a Potsdam-Berlin-i vasútvonal építését tervezték, Stengler postavezérigazgató így szólott: „Én minden nap két postakocsit küldök Potsdamba és ezek nem telnek meg; ha az emberek pénzüket mindenáron az ablakon akarják kidobni, akkor tegyék ezt meg közvetlenül.“

Az élet valóságos tényei áthajtanak a „praktikusok felett, azok felett, akik azt hiszik, hogy ők a praktikusok.

Meg kell különböztetni azt, hogy mi az igazi gondolkodás és mi az ú. n. gyakorlati gondolkodás, amelyik voltaképpen nem más, mint belenevelt gondolkozási szokás.

Egy kis tapasztalato!, melyet magam tettem, fogok elbeszélni és mai fejtegetésem élére helyezni:

Egyetemi éveim alatt egy fiatal kollégám jött hozzám, oly örömmel, melyet csak azon emberek-nél lehet tapasztalni, akik éppen egy nagyszerű gondolatot produkáltak és így szólott: X tanárhoz fogok menni (ki ebben az időben az egyetemen a géptant tanította) mert egy nagyszabású találmányom van. Feltaláltam azt, hogy egész kevés gőzerő felhasználásával hihetetlen munkatömeget lehet egy gépen elvégeztetni, hogyha a gőzerő kellőképpen van áttételezve.“ — Többet nem is tudott mondani nekem, annyira sietett a tanárhoz. — Azonban nem találta a tanárt otthon, visszajött hozzám és az egész dolgot részletesen kifejtette nekem. A dolognak kissé perpetuum mobile szaga volt, — de ugyebár miért ne lehetne egyszer ez is megvalósítható? — Mégis, miután mindent megmagyarázott a következőt kellett mondanom neki: „Igen, ezt a dolgot rendkívül éles-eszüen gondoltad ki. Azonban a gyakorlatban ez a találmányod pontosan összehasonlítható avval, hogyha valaki beleáll egy vasúti kocsiba, azt roppant erő-

sen tolja s azt képzeli, hogy a kocsi ettől mozog. Ilyen a találmányodnál agondolkozás alapja. „Ő be is látta ezt, nem ment el többet a tanárhoz.”

Igy történhetik meg az, hogy valaki a saját gondolkodásába begubózik. Némely nagyon ritka esetben ezen begubóztatás élesen is mutatkozik, de az életben sok ember oly módon gubóztat be, hogy nem feltűnő, mint a mi példánkban. Ha valaki ezt a kérdést mélyebben meg tudja figyelni, az tudja, hogy igen sok esetben történnek ilyen gondolkodási folyamatok az emberekben. Az illető gyakran látja azt, hogy az emberek úgyszólván mindig vasúti kocsikban állanak, belülről tolják azt, s azt képzelik, hogy ők azok, akik előbbre viszik a kocsit.

Sok minden ami történik az életben, másképpen történne, hogyha az emberek nem lennének ilyen „kocsit belülről toló.”

A gondolkozás igazi praxisa feltételezi, hogy a gondolkozáshoz a helyes érzéket és a helyes belső magatartást elnyerjük. De hogyan juthat az ember a gondolkodással szemben helyes álláspont-ra? — Senkinek sem lehet helyes érzéke a gondolkodás iránt, aki azt hiszi, hogy a gondolkodás csak az embernek a fejében vagy lelkében lejátszó valami. Aki így gondolkodik, azt hamis érzése mindig eltereli attól, hogy helyes gyakorlati gondolkodást s a szükséges követelményeket támaszga gondolkodásával szemben. Aki a gondolkodást, illetőleg helyes érzéket akar magában kifejleszteni, az a következőképpen kell hogy vélekedjék: ha én bizonyos gondolatokat táplálhatok a dolgok felől —, ha én gondolatok útján meg tudhatok és kikutathatok egyet-mást a dolgok felől, akkor gondolataimnak előbb benne kellett lenniök a dolgokban. A dolgoknak a gondolatok szerint kell felépítve lenniök, mert csak így lehet a dolgokból gondolatokat kihozni.

Az embernek el kell képzelnie azt, hogy a világ dolgai olyan felépítésűek, mint egy óra. Az ember szervezetének az órával való összehasonlítása igen gyakori — azonban ennél a hasonlatnál az emberek rendszerint elfelejtik a legfontosabbat: azt, hogy egy órakészítő is létezik. Tisztában kell lennünk avval, hogy a kerekek nem maguktól futottak össze és nem maguktól idézik elő azt, hogy az óra jár, hanem valamikor kellett lennie egy órakészítőnek, aki az órát összeállította. Az órakészítőt nem szabad elfelejtenünk. Gondolat hozta létre az órát — a gondolat mintegy megsűrűsödött órává, tárgyá. Így kell elképzelnünk mindazt is, ami természeti alkotás, mint természet jelenség található. Annál, ami emberi alkotás mind ez könnyen szemlélhető, természeti alkotásoknál azonban az ember nem képes ezt mindig olyan gyorsan észrevenni, holott azok is szellemi ténykedések és mögötte szellemi lények.

Ha az ember a dolgokon gondolkodik, akkor tulajdoképpen azon gondolkodik, ami előzőleg belőlük tétellett. Csak az a hit, hogy a világ gondolkodás által létesült s létesül még ma is, csak ez a hit teszi termékkennyé a tulajdonképpeni belső gyakorlati gondolkodást.

A világ szellemi tartalmával szemben való hitetlenség az, ami még tudományos téren is a gondolkodásnak legrosszabb fajtájú impraktikus-ságát idézi elő. Ha pl. valaki azt mondja: a mi bolygórendszerünk úgy jött létre, hogy volt egyszer egy ösköd, ez elkezdett forogni, mind sűrűbb és sűrűbb lett s összetömörült egy központi testté, melyből karikák és golyók váltak s így gépszerűen jött létre az egész bolygórendszer. Aki ezt mondja, az igen nagy gondolkodási hibát követ el. Ezt a tant igen bájosan hitetik ma el az emberekkel. Egy bájos kísérletben mutatják ezt be minden iskolában: egy pohár vízbe beletesznek egy csepp zsírt, ezen keresztül szúrnak egy tűt, s ezzel forgásba hozzák az egészet. Az eredeti nagy zsírcseppből kicsi zsírcseppeszkék válnak le és láthatóvá válik egy picike bolygórendszer. És most azt hiszik, hogy a tanulók szemléletesen tapasztalhatták, hogy pusztán gépszerűen mikép keletkezett az egész. Csak impraktikus gondolkodás következtet ebből a bájos kísérletből ilymódon, mert az az illető, aki ezt átviszi a nagy világrendszerre rendesen elfelejt valamit, amit talán egész jó elfelejteni máskor: önmagát, elfelejti azt, hogy ő maga volt az, aki az egészet forgásba hozta. Ha ő maga nem lett volna itt és nem mozgatta volna meg az egészet, akkor sohasem állott volna elő a zsírcsepp eloszlása a kicsi cseppekben. Ha ezt is megfigyeli és átviszi a bolygórendszerre, csak akkor használná teljesen gondolkodását.

Ilyen gondolati hibák — különösen abban, amit tudományok neveznek —, ma óriási szerepet játszanak.

Ezek a dolgok sokkal fontosabbak, mint ahogy azt általában hiszik.

Hogyha az ember igazi gyakorlati gondolkodásról akar beszélni, akkor tudnia kell, hogy gondolatokat csak egy olyan világból lehet meríteni, amelyben a gondolatok már valóban benne is vannak. Mint, ahogy vizet csak olyan üvegből lehet meríteni, amelyben víz valóban van, éppen úgy gondolatokat csak oly tárgyaktól lehet meríteni, melyekben gondolatok vannak. A világ gondolatok szerint van felépítve —, csak ezért lehet gondolatokat meríteni belőle. Ha ez nem így volna, akkor egyáltalában nem jöhetne létre gyakorlati gondolkodás. Ha azonban az ember azt, amiről most beszéltünk, véges-végig átérzi, akkor az elvont gondolkodástól igen hamar eltéríthető lesz. Ha az ember teljesen bizik abban, hogy a dolgok mögött gondolatok vannak —, abban, hogy az élet valóságos tényei gondolatok szerint folynak le —, akkor abból az érzésből kifolyólag könnyű lesz neki a gyakorlati gondolkodáshoz megtérnie, amelyik a valóságon, a realitáson alapszik.

Valamit a gyakorlati gondolkodásra vonatkozólag még hangsúlyoznunk kell. Aki átvan hatva attól, hogy a tények világa gondolatok szerint folyik le, az befogja látni a helyes gondolkodás kiképzésének fontosságát.

Ha valaki arra törekednék, hogy úgy termékenyítse meg gondolkodását, hogy az az életben mindig el tudjon igazodni, akkor az illetőnek min-

díg csak ahhoz kell tartania magát, ami most itt következik. És ami most itt következik, azt úgy kell felfogni, hogy azok ténylegesen gyakorlati elvek és hogyha újra és újra törekszünk, hogy gondolkodásunkat aszerint rendezzük be, egymaga oly hatásokkal jár, amelyektől a gondolkodás valóban praktikussá fog válni. még akkor is, ha az eleinte nem látszik . . . sőt a gondolkodásra nézve még egészen más tapasztalatok is következnek, hogyha az ember ezeket az alapelveket keresztül viszi.

Vegyük azt az esetet, hogy valaki megpróbálja a következőt: gondosan megfigyel ma egy eseményt, melyet módjában van megfigyelnie, pl. az időjárást. Megfigyeli a felhőalakulatokat este, megfigyeli azt, hogy miképpen ment le a nap stb. stb. és egész pontos képet alkot magának arról, amit megfigyelt. Megpróbálja, hogy ezt a képet, ezt a képzetet egyideig minden részletében emlékezetében tartsa. Amit csak lehet megtart emlékezetében ebből a képzetből s megőrzi ezt magában a következő napig. Másnap kb. ugyanabban az időben, vagy esetleg más időben újra megfigyeli az időjárási viszonyokat és megpróbál újra pontos képet alkotni magában ezekről.

Az, aki ily módon egymásután következő állapotokról pontos képeket alkot magában, rendkívül világosan észlelheti, hogy gondolkodását ézen gyakorlat által lassanként belülről mennyire gazdagítja és erősíti. Mert hiszen a gondolkodás attól válik impraktikussá, hogy az ember rendesen túlságosan hajlamos arra, hogy a világ egymásután következő eseményeiről és folyamatairól csak egész általános képzetet őrizzen meg és minden részletet elfelejtsen belőle. Az értékes, a lényeges, ami a gondolkodást megtermékenyíti az, hogy az egymásutánra következő eseményekről pontos képet alakítsunk magunkban, azután leszegezzük, hogy „tegnap így volt, ma pedig így van,“ amellet ezt a képet, amelyik a valóságos világban távol van egymástól, lehetőleg képszerűen állítsuk lelkünk elé.

Ez a gyakorlat voltaképpen egyelőre nem más mint egy különlegesen erős kifejezése a gondolatok valóságában való bizalomnak. Az ember természetesen ne vonjon le rögtön következtetéseket s abból, amit ma megfigyelt, ne jósolja rögtön meg, hogy holnap milyen idő lesz. Ilyen eljárás megrontaná gondolkodását. Inkább csak bizék abban, hogy a külső valóságban dolgok egymással összefüggnek, vagyis abban, hogy a holnapi valamiképpen összefügg a maival. Ne törje a fejét egyelőre ezen az összefüggésen, hanem azt, ami időben egymásután folyik le, először lehetőleg pontosan képzeti képekben gondolja újra el, majd ezeket a képzeti képeket állítsa egymás mellé és folyassa őket egymásba. Ez határozott gondolkodási elv, melyet meg kell valósítani, hogy ha valóban tárgyilagos gondolkodást akarunk kifejleszteni magunkban. Igen jó ezt az elvet olyan tárgyakon gyakorolni, melyeket még nem értünk át, vagyis amelyeknél még nem hatoltunk bele a összefüggésbe. Éppen azért olyan folyamatoknál, melyekből még nem értünk semmit, (mint pl. az időjárásnál) tápláljuk magunkban a bizalmat az iránt,

hogy miután a külső világban összefüggnek egymással, bennünk is előbb-utóbb bizonyos összefüggéseket fognak támasztani. Ez azonban a gondolkodás mellőzésével csak képekben történjek: ezt kell magunkban mondanunk: még nem ismerem az összefüggést, azonban hagyom magamban ézni ezeket a dolgokat és bennem létre fognak hozni valamit, éppen hogyha gyakorlom a spekulációtól való tartózkodást. Önök könnyen elhihetik nekem, hogy ha az ember így gondolkodás mellőzésével csupán csak az egymásra következő megfigyelt események pontos képszerű képzeteit idézi fel, akkor valami végbe megy az emberi lénynek azon részében, melyek testi szemmel nem láthatók.

Amilyen mértékben alkalmazkodunk a világ folyásához megfigyelésünk pontosságával, amilyen mértékben képesek vagyunk gondolatainkba a világ események képét zavartalanul felvenni s ott hatni engedni, — ugyanolyan mértékben lényünknek tudatunk s testi szemünk elől elrejtett részeiben okosabbak leszünk.

Azután ha egyszer már megtehettük, hogy olyan folyamatoknál, amelyek közt belső összefüggés van, az új képet a másikba úgy változtassuk át, amint ez a természetben megtörtént, akkor egy idő múlva látni fogjuk, hogy gondolkodásunk a hajlékonysághoz hasonló valamit nyert.

Igy kell eljárunk azokkal a dolgokkal szemben, melyeket még nem értünk. Azon dolgokkal szemben azonban, melyeket értünk, éppen a mindennapi élet eseményeivel szemben pl., melyek körülöttünk lejátszódnak, tanúsítsunk más magatartást.

Vegyük azt az esetet pl., hogy valaki, mondjuk a szomszédunk ezt vagy azt tette. Mi gondolkodunk rajta, hogy vajjon miért? Azt gondolhatjuk, hogy ő valami olyannak előkészítésére tette, amit majd holnap akar végrehajtani. Most ne mondjunk semmit se, hanem gondoljuk el pontosan azt, amit tett s próbáljuk meg pontosan kifesteríteni annak a képét, amit ő ennek következtében holnap tesz. Képzeld el, hogy holnap mit fog tenni, s azután figyeljük meg azt, hogy valóban azt teszi-e, amit mi gondoltunk. Lehetséges az, hogy holnap észrevesszük, hogy ő valóban azt cselekszi, amire mi számítottunk, azonban lehetséges az is, hogy mást fog tenni. Mindenképpen meglátjuk, hogy mi történik s megpróbáljuk gondolatunkat a történet szerint kiigazítani.

Igy keressünk ki magunk számára oly eseményeket a jelen időben, melyeknek alakulását gondolatban a jövőben követjük s figyeljük meg, hogy mi fog történni. Ezt a gyakorlatot végezhetjük emberi cselekedetekkel és más dolgokkal is. Ahol valamit értünk, próbáljuk meg képet alkotni arról, hogy a mi véleményünk szerint mi fog bekövetkezni. Ha az általunk várt dolog következik be, akkor gondolkodásunk helyes volt és rendben van. — Ha azonban más történik, nem az amit vártunk, akkor próbáljuk meg afelel gondolkodni, hogy hol csináltuk a gondolati hibát és kíséreljük meg helytelen gondolkodásunkat kijavítani. Nyugodt megfigyelés és vizsgálódás által korrigáljuk gondolko-

dásunkat, hogy hol van a hiba, hogy miből ered, hogy így történt.

Ha azonban megtaláltuk a helyeset, akkor különösen gondosan tartózkodjunk attól, hogy hencseregjünk jóslatunkkal és hogy azt mondjuk: „igen, én ezt már tegnap is tudtam, hogy ez így fog bekövetkezni!”

Az az elv, amit most követtünk ismét csak aziránt való bizalomból fakadt, hogy magukban a dolgokban és eseményekben van egy belső szükség, — hogy magukban a tényekben van valami, ami azok alakulását előidézi. S ez a valami, ami dolgozik bennük máról holnapra, ezek: gondolati erők. Avval, hogy elmélyedünk a dolgokban, az azokban ható gondolati erőket tesszük tudatossá magunkban. Ezeket a gondolati erőket az ismertett gyakorlatok által tudatunkban jelenlévőkkel tesszük és akkor egyezünk meg velük, hogyha az beteljesedik, amit előre láttunk; ekkor belső összefüggésben vagyunk az illető dolgok belső reális gondolati tevékenységével.

Igy rászokunk arra, hogy ne önkényesen, hanem a dolgok belső szükségletéből kifolyóan gondolkozunk.

Azonban egy más irányban is iskoláztathatjuk gyakorlati gondolkodásunkat.

Valamilyen esemény, ami ma történt, összefüggésben van avval, ami tegnap történt. Pl. egy gyermek ma neveletlen volt. Mi lehet ennek az oka? Visszafelé követjük az eseményeket máról tegnapra és kialakítjuk magunk előtt azt az okot, amit mi nem ismerünk. Azt mondjuk magunkban: miután ez történt, azt kell hinnem, hogy ez a mai esemény tegnap vagy tegnapelőtt ez vagy amaz által volt előkészítve...

Azután az ember megérdeklődik, hogy valóban mi történt és így ellenőrzi azt, hogy helyesen gondolkodott-e vagy sem. Ha megtalálta a helyes okot, akkor rendben van. Ha azonban helytelen volt elképzelésünk, akkor próbáljuk meg, hogy rájőjjünk a hibára úgy hogy megkeressük, miként ment végbe a gondolati folyamat s miként a valóság.

Az a fontos ennek az alapelvnek kivételére, hogy igazán időt vegyünk magunknak, hogy a dolgokat úgy figyeljük, — minthogyha gondolkodásunkkal bent lennénk a dolgokban — hogy belemélyedünk a dolgokba, a dolgok belső gondolati tevékenységébe.

(Folytatjuk.)

Mikulás.

Szent Miklós népszerűségét mi sem bizonyítja szebben, minthogy a legtöbb nép becéző névvel Miklóskának, Colónak, Clausnak, Mikinek nevezi. A gyerekek, szerte a világon, már hetekkel előbb alig tudnak aludni az izgatottságtól, hogy Szent Miklós — azaz Mikulás, Coló, Claus, Niki — mit rak cipőjükbe az ő névnapjának reggelére. A szép olasz város, Bari kedves, ódon San Nicolo templomában, Szent Miklós sirján sohasem hervad el a virág, mert rajongó gyermekhívei fölősen meg-

tetézik azt mindennap friss székfűvel, illatos rózsával, nefelejccsel.

Szent Miklós egyébként kisázsiai volt. Ott született Palerában s ott volt mirai püspök. A második században halt meg. Keresztes vitézek vitték csontjait Bariba. Szent Miklós gyöngéd szívű, jó ember volt. Sokakon segített. Így egy szegény mirai ember három szép lányán is. Miklós látta, hogy a három lányt bűnös útra kényszeríti a nyomor. Hogy kellő hozománnyal a lányok tisztességes férjet szerezhessenek, Miklós előbb a legidősebb lány ablakán dobott be egy zacskó aranyat titokban, sőtét éjszaka, majd mikor ez férjhez ment, a fiatalabb lányok ablakán.

A legenda magja: a titokban, éjszaka, ablakon bedobott arany. „A láthatatlanul segítő szeretet.” Ennek emlékezetére fejlődött először ki az a szokás, hogy éjszaka, titokban nagyocská lányok cipőjébe ajándékot rejtenek Szent Miklós napján. Csak lassan változott Mikulás a kis gyermekek örömnapijává. Hozzánk száz-százötven esztendeje jutott el a Mikulás-nap világszerte elterjedt szokása, Németországon keresztül.

A német lélek azonban német gúnyába öltöztette ezt a szokást. A német lélek bizonyosan így gondolkozott: nem felel meg a nevelési elvnek, hogy egyformán jutalmazza a rossz gyerekeket a jó gyerekekkel. Jutalmazni csak a derék lurkókat lehet. Ezért hát csak a jó gyerekek cipőjébe dukál cukor. A rossz gyereket ellenben fegyelmezni kell — ha szeliden, tréfálkozva is — s ezért találták ki a németek a rosszak számára a virgácsot, az ajándékosztó Mikulás mellé a virgácsos Krampuszt.

A jó öreg Mikulás tehát így Krampusz kíséretében került már hozzánk. No azért nem lett belőle semmi baj. A mi gyerekeink nem félnek a virgácsos Krampusztól, — inkább mulatnak rajta — ellenben a cipőben talált cukor olyan boldoggá teszi őket, amilyen boldog igazán az ember csak palánta korában tud lenni.

Szerkesztői Üzenet. A karácsonyi áldás teljességének kitöltését az idei esztendőben különös melegséggel kívánjuk olvasóinknak. Kívánjuk, hogy szenvedéseik, nélkülözéseik váljanak rájuk nézve gyümölcsözőkké. Hozzanak nekik önismeretet, megváltozást, erőt, kitartást, megadást és... reményt. A karácsony a remény ünnepe. A remény fénye felé forduljatok bizó szerető, kérő szívvel olvasóink karácsony szelid ünnepén s az utána következő tizenkét szent éjszakán át, Vízkereszt napjáig, hogy a karácsonyi időben hozzánk lehajló égiek jóságától megújulva tudjátok a közeledő új esztendő küszöbét átlépni...

Felelős szerkesztő és kiadó:

N. GÖLLNER MÁRIA.

E jótékonyági folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE,

Budapest, V., Markó-utca 27. földszint 6. szám.